

Громадянська освіта

Група: № 24

Урок № 3-4

Дата: 30.11.2022

Тема: Роль політичних партій в розвитку демократії. Правовий статус політичних партій в Україні.

Мета: ознайомити учнів із особливостями виборчої системи в Україні, дослідити правовий статус політичних партій та мету їхнього створення, діяльності та вплив на розвиток демократії в Україні. Вивчення сприяти розумінню сутності особистої участі громадянина у діяльності політичних груп, заохотити учнів критично ставитися до будь-якої отриманої інформації.

Обладнання: підручник **Громадянська освіта 10 клас, автори: Васильків, Кравчук, Сливка, сторінки 101-104)**

Матеріали уроку:

Найбільшою небезпекою для свободи є пасивність народу.

Луї Брендайс, юрист, суддя Верховного Суду США

Законспекуйте наступну інформацію:

Політична партія — це організація, спільнота, яка об'єднує громадян однакових політичних поглядів, зафіксованих, зазвичай, у програмних документах.

Отже, партії є відносно стійкими політичними організаціями, які виникають через об'єднання громадян:

- а) навколо програмних, ідеологічно забарвлених цілей;
- б) навколо харизматичних, амбітних політичних лідерів.

Жодна сучасна демократія не може обійтися без політичних партій, які, конкуруючи, гарантують представництво інтересів практично всіх верств суспільства у політичному процесі. Без партій демократія недієздатна, адже вони є інструментом цивілізованого й демократичного формування органів державної влади. Партії є посередниками, через яких кожен громадянин може брати участь у політичному житті та громадському виборі.

Можна виділити п'ять ознак, які характеризують діяльність сучасних політичних партій.

1. Організаційна єдність та оформленість — наявність структурних підрозділів, керівництва, органів управління, статусу юридичної особи.

2. Мета — *прихід до влади* та участь в управлінні державою.

3. Наявність ідеології — ідеї, моделі розвитку, програмні документи.

4. Опора на маси — агітація, пошук і залучення прихильників та виборців, вираження інтересів певних верств населення.

5. Існування чіткої програми — проект розвитку держави й суспільства.

Отже, сучасна політична партія є виразником поглядів, позицій, інтересів певної суспільної групи, й виникає за наявності відповідної соціальної бази. Для здійснення своєї мети, партія прагне прийти до влади чи впливати на неї. Тож сучасні партії є реальними та важливими важелями впливу громадськості на державну владу.

Ідеологічні орієнтації та типи політичних партій

Ультраліві	Ліві	Центристські	Праві	Ультраправі
Колективна власність	Соціальна справедливість	Ринкова економіка. Приватна власність	Індивідуальна свобода	Сильна влада
комуністичні	соціалістичні	ліберальні	консервативні	націоналістичні

Правовий статус політичних партій в Україні

Правовий статус політичних партій визначається:

- Конституцією України, що закріплює право громадян України на свободу об'єднання в політичні партії й відповідні обмеження реалізації цього права (статті 36-37);
- Законами України: «Про політичні партії в Україні», «Про вибори народних депутатів України», «Про вибори Президента України», «Про місцеві вибори» тощо;
- статутом, який ухвалюється на Установчому з'їзді політичної партії та закріплює її назву, внутрішню структуру і повноваження її органів, місцевих організацій та осередків, порядок вступу до політичної партії, зупинення та припинення членства в ній та ін. Політичні партії в Україні створюються і діють тільки зі всеукраїнським статусом і лише після їх реєстрації. Органам державної влади та місцевого самоврядування, їхнім посадовим особам заборонено виокремлювати у своєму ставленні певні політичні партії чи надавати їм переваги та привілеї.

VII. Домашнє завдання

Сформувати власну політичну партію.

Вашій партії потрібно мати:

1. Назву
2. Емблема (логотип).
3. Місію партії. Це відповідь на питання: чий інтереси захищаєте? Яка основна мета існування вашої партії?

Чим чіткіше ви сформулюєте місію, тим легше й цікавіше вам буде створити програму.

Свої конспекти надсилайте на електронну пошту: emiliya.karnakh@gmail.com